

Sygn. akt V CZ 109/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi E. C.
o wznowienie postępowania
zakończzonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 24 kwietnia 2007 r., w sprawie z powództwa E. C.
przeciwko O. Centrum Rehabilitacji w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 kwietnia 2013 r.,
zażalenia skarżącego E. C.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 21 maja 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 21 maja 2012 r. odrzucił, w braku ustawowej podstawy wznowienia skargę powoda E. C. o wznowienie postępowania w sprawie przeciwko O. Centrum Rehabilitacji w K. zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r.

Sąd wskazał, że przedmiotowa skarga jest kolejną, trzecią skargą o wznowienie postępowania. Dwie poprzednie także zostały odrzucone wobec niestwierdzenia ustawowej podstawy wznowienia, przy czym skarżący kwestionował w nich opinię biegłych z powołaniem na wyniki konsultacji lekarskich sprzed wniesienia skarg, które miały potwierdzić istnienie ropnia w czasie objętym zakresem opiniowania w sprawie o zapłatę bądź w chwili konsultacji. W trzeciej skardze powód wskazywał jako podstawę wznowienia wykrycie nowej istotnej okoliczności faktycznej polegającej na uzyskaniu w trakcie konsultacji lekarskiej w Śląskim Centrum Medycznym w W. w dniu 29 lutego 2012 r. informacji, że znajdujący się w jego dokumentacji medycznej opis badania NMR kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z lutego 2004 r. potwierdzał objawy toczącego się procesu zapalnego spowodowanego niebezpiecznym ropniem, co potwierdzało występujące już wówczas skutki pozostawienia w jego ciele fragmentu igły chirurgicznej. Zdaniem Sądu, skoro powód dysponował wynikami wskazanego badania w trakcie rozpoznawania sporu, to nie wykryto nowej okoliczności po jej zakończeniu. Nie jest dopuszczalne wznowienie postępowania z tej przyczyny, że lekarz konsultujący powoda inaczej ocenił wynik badania jak biegli, wydający opinię w trakcie postępowania.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód. Dochodząc uchylenia orzeczenia skarżący zarzucił naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwą wykładnię i zastosowanie w zakresie przyjęcia braku ustawowej podstawy wznowienia oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 5 k.p.c. poprzez niezastosowanie i przedłożenie zasady niewzruszalności prawomocnego wyroku nad zasadę sprawiedliwego rozpoznawania sprawy oraz nieuwzględnianie zasad współżycia społecznego.

Sąd Najwyższy zważył:

Zażalenie jest bezzasadne.

Zgodnie z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie poglądem skarga o wznowienie postępowania ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia i nie może być traktowana jak środek odwoławczy. Oznacza to, że postępowanie wszczynane skargą o wznowienie postępowania nie jest objęte wszystkimi gwarancjami prawa do sądu oraz powiązanej z nim zasady dwuinstancyjności postępowania i dopuszczalne są w nim ograniczenia (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2010 r., SK 2/09, OTK-A 2010/1/1, postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 czerwca 2006 r., Ts 168/05, OTK ZU nr 1/B/2007, poz. 17; z dnia 28 lutego 2006 r., Ts 218/05, OTK ZU nr 3/B/2006, poz. 125; z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. Ts 55/05, OTK ZU nr 1/B/2006, poz. 31). W postanowieniu z dnia 21 lipca 2009 r., Ts 220/07 Trybunał Konstytucyjny, odnosząc się (w ówczesnym stanie prawnym) do dalej idącej kwestii niedopuszczalności zaskarżania orzeczeń wydanych po raz pierwszy w postępowaniu apelacyjnym w toku rozpoznania skargi o wznowienie postępowania, wręcz stwierdził, że nie prowadzi ona automatycznie do naruszenia prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości. Klauzule generalne, do których zaliczyć należy zasady współżycia społecznego, nie mogą zastąpić norm procesowych, których istotą jest charakter formalny. Z tych względów najdalej idące zarzuty naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 5 k.p.c. są chybione.

Wskazany wyżej procesowy charakter skargi o wznowienie postępowania przemawia za przyjęciem, że podlega ona szczególnym rygorom odnośnie formy i treści, zaś przepisy regulujące tę instytucję nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1999 r., III CKN 184/98). Ustawowe przesłanki dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania zostały enumeratywnie wyliczone w art. 401, 401¹ oraz 403 k.p.c. Skarżący powołał się na przesłankę późniejszego wykrycia środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu (art. 403 § 2 k.p.c.). Zgodnie z utrwaloną wykładnią przepisu art. 403 § 2 k.p.c. zwrot „późniejsze wykrycie środków dowodowych” oznacza powzięcie wiadomości w sposób umożliwiający powołanie

się na nie po raz pierwszy, zatem dotyczy tylko takiej sytuacji, gdy strona nie miała obiektywnej możliwości powołania się na dowód w toku wcześniejszego postępowania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 6/12, niepubl., z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 137/11, niepubl., z dnia 9 września 2011 r., I CZ 49/11, niepubl., z dnia 26 stycznia 2011 r., II CZ 180/10, niepubl., z dnia 16 czerwca 2010 r., I CZ 27/10, niepubl., z dnia 24 czerwca 2009 r., I CZ 32/09, niepubl., z dnia 12 września 2007 r., I CZ 105/07, niepubl.).
 Judykatura jednoznacznie podziela również pogląd, że „wykrycie” odnosi się do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nie ujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronom, a nie dotyczy okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, tylko nie dostrzeżonych przez stronę. Tymczasem, jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny, odwołując się do akt sprawy, powód dysponował opisem badania NMR kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z lutego 2004 r. w postępowaniu rozpoznawczym, przedstawił go biegłemu, który odniósł się do niego w treści opinii. Trafnie wskazał sąd, że wznowienie postępowania nie służy do weryfikacji opinii biegłych ani weryfikacji decyzji sądów orzekających, które nie przeprowadziły dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ani nie dopuściły dowodu z opinii innego biegłego. W tym stanie rzeczy brak waloru nowości okoliczności i środków dowodowych wskazanych jako podstawa wznowienia.

Zgodnie z art. 410 k.p.c., sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego trwale ugruntowany jest pogląd, że przesłanka odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zachodzi nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nieodpowiadający ustawie, ale także wówczas, gdy wskazane w skardze okoliczności wprawdzie dadzą się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, jednak w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, z dnia 5 listopada 2010 r., I CZ 107/10, z dnia 25 maja 2012 r., I CZ 35/12, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 601/09). Zasadnie zatem Sąd Apelacyjny przyjął, że złożona w sprawie skarga o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym orzeczeniem nie była oparta na ustawowo wskazanej podstawie i ją odrzucił.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴, 398²¹, 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.